

Samochód strażacki

Głównym celem lekcji jest zapoznanie dzieci z elementami pojazdów uprzywilejowanych oraz ukształtowanie w nich wzorców bezpiecznych zachowań w sytuacji, gdy taki pojazd pojawi się na drodze. Konspekt dotyczy zajęć dla pięcioletków, jednak jego poszczególne elementy mogą być wykorzystane w pracy z młodszymi dziećmi. Realizuje on treści zawarte w podstawie programowej wychowania przedszkolnego dla przedszkoli, oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych oraz innych form wychowania przedszkolnego, stanowiącej załącznik nr 1 do rozporządzenia ministra edukacji narodowej z 23 grudnia 2008 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (DzU z 2009 nr 4, poz. 17).

Zajęcia wymagają współpracy prowadzącego z rodzicami – ich wsparcie potrzebne jest przy przygotowaniu pomocy niezbędnych do wykonania samochodu strażackiego. Potrzebę zgromadzenia koniecznych materiałów należy zasygnalizować rodzicom wcześniej. Nie można jednak wykluczyć, że nie wszystkie dzieci, będą miały naszykowane odpowiednie pomoce. Prowadzący powinien być na tę ewentualność przygotowany i dysponować dodatkowymi materiałami.

Konspekt zajęć dydaktycznych

Temat kompleksowy: Poznajemy zawody – strażak

Temat dzienny: Samochód strażacki

Grupa wiekowa: pięcioletki

Cele ogólne: kształtowanie pojęcia „samochód strażacki”, rozwijanie reakcji na różnorodne sygnały i znaki, rozwijanie mowy, nabywanie umiejętności posługiwania się różnymi narzędziami.

Cele szczegółowe:

Dziecko: z uwagą słucha wiersza, ogląda obrazki nawiązujące do tematu; rozpoznaje samochody uprzywilejowane i nazywa je; wie, jak należy się zachować, gdy na drodze pojawia się pojazd uprzywilejowany; słucha poleceń prowadzącego zajęcia i wykonuje je; usprawnia umiejętność posługiwania się narzędziem pisarskim; liczy od jednego do czterech.

Metody:

asymilacyjne: opis, rozmowa,
sposoby społecznego porozumiewania się: umowa, aprobata,
samodzielnego dochodzenia do wiedzy: zabawa ruchowa, zabawa dydaktyczna,
waloryzacyjne: pokaz, obserwacja,
praktyczne: metoda ćwiczeń.

Treści programowe:

Małgorzata Walczak-Sarao', Danuta Kręcisz, „Wesołe przedszkole. Program wychowania i edukacji przedszkolnej”, WSiP, Warszawa 2009: prowadzenie rozmów indywidualnych i grupowych, przekazywanie sobie informacji, dzielenie się doświadczeniami

(s. 30), omawianie, ilustracji, historyjek obrazkowych; dostrzeganie zależności, złożoności sytuacji, związków przyczynowo-skutkowych (s. 31), rozpoznawanie i naśladowanie dźwięków dobiegających z otoczenia technicznego, przyrodniczego (s. 29), doskonalenie umiejętności rysowania, malowania i komponowania w przestrzeni (s. 42), przestrzeganie zasad zgodnego współzycia w grupie (s. 27).

Uwaga! Uwzględnienie punktu „Treści programowe” w konspekcie nie zawsze jest wymagane. Czasem wystarczy informacja, że zajęcia realizują treści podstawy programowej. Zależy to od osoby, która będzie zatwierdzać konspekt. Przygotowując konspekt, należy uwzględnić program wychowania przedszkolnego realizowany w danej placówce.

Formy pracy: indywidualna, zbiorowa.

Pomoce dydaktyczne:

- obrazek przedstawiający akcję ratowniczo-gaśniczą (załącznik nr 1 do konspektu 1),
- tekst piosenki „Strażacki samochód” (ze „Zbioru piosenek strażackich”) – s. 87,
- obrazki przedstawiające strażaka, policjanta i lekarza (w załączeniu),
- obrazki przedstawiające radiowóz, samochód strażacki, karetkę (w załączeniu),
- karton (bądź pudełko – dla każdego dziecka),
- koła wycięte z tektury (każde dziecko otrzymuje cztery koła),
- kredki ołówkowe, kleje.

Słowniczek:

Pojazd pożarniczy – pojazd ratowniczy, gaśniczy i specjalistyczny, przeznaczony do ćwiczeń, szkoleń i akcji ratowniczych (§ 2 pkt 5 rozporządzenia MSWiA ws. szczególnych warunków bezpieczeństwa i higieny służby strażaków Państwowej Straży Pożarnej).

Pojazd uprzywilejowany – pojazd wysyłający sygnały świetlne w postaci niebieskich świateł błyskowych i jednocześnie sygnały dźwiękowe o zmiennym tonie, jadący z włączonymi światłami mijania lub drogowymi (art. 2 pkt 38 ustawy Prawo o ruchu drogowym). Kierujący pojazdem uprzywilejowanym może, pod warunkiem szczególnej ostrożności, nie stosować się do przepisów o ruchu pojazdów, zatrzymaniu i postoju oraz do znaków i sygnałów drogowych tylko w razie, gdy: uczestniczy w akcji związanej z ratowaniem życia, zdrowia lub porządku publicznego albo w przejeździe kolumny pojazdów uprzywilejowanych, w wykonywaniu zadań związanych bezpośrednio z zapewnieniem bezpieczeństwa osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe, którym na mocy odrębnych przepisów przysługuje ochrona, pojazd wysyła jednocześnie sygnał świetlny i dźwiękowy, po zatrzymaniu pojazdu nie wymaga się używania sygnału dźwiękowego, w pojeździe włączone są światła drogowe lub mijania (art. 53 ust. 2 ww. ustawy).

Marta Brzowska

Autorka jest pedagogiem wczesnoszkolnym, pracuje w Biurze Rozpoznawania Zagrożeń KG PSP

Faza zajęć	Czas trwania	Czynności prowadzącego	Czynności dzieci	Uwagi
Rozpoczęcie	1 min	Zapraszam wszystkie dzieci przed tablicę. Siadamy. Nogi zawiązujemy na kokardki. Łapiemy się za ręce. Przekażemy sobie iskierkę.	Dzieci przekazują sobie iskierkę – ściskają sobie dłonie.	Przekazanie iskierki rozpoczyna prowadzący poprzez delikatny uścisk dłoni dziecka siedzącego po lewej stronie. Dziecko wykonuje ten sam gest w stosunku do sąsiada itd. Koniec zabawy następuje, gdy prowadzący zostanie obdarzony uściskiem przez dziecko siedzące z jego prawej strony.
Rozwinięcie	7 min	O czym rozmawialiśmy ostatnim razem? Przypomnę Wam. Spójrzcie na obrazek. Prowadzący pokazuje dzieciom obrazek przedstawiający działania ratownicze (patrz konspekt 1). Świetnie, mówiliśmy o strażakach. Opowiadaliśmy o ich pracy. Tak, zakładaliście też hełmy. Posłuchajcie, o czym będziemy dziś mówić. Osoba prowadząca czyta fragment tekstu piosenki „Strażacki samochód”. Następnie zadaje pytania do przeczytanego tekstu. O czym przeczytałam? Wiersz jest o Jacku i jego samochodzie strażackim. Od kogo Jacek dostał ten samochód?	Dzieci nie odpowiadają. O strażaku. O tym, że się pali. Ja nie pamiętam. Mieliliśmy hełmy i biegaliśmy po sali. Dzieci słuchają. O chłopcu. O samochodzie strażackim. Mama kupiła chłopcu samochód. O niedźwiadku. Od mamy. Mama mu kupiła.	

cd. tabeli na str. 30

Faza zajęć	Czas trwania	Czynności prowadzącego	Czynności dzieci	Uwagi
		<p><i>Dokąd jedzie ten samochód?</i></p> <p><i>Kto pamięta, jakiego koloru jest ten samochód?</i></p> <p><i>Jak myślicie, czy wszystkie samochody strażackie wyglądają tak samo?</i></p> <p><i>Samochody strażackie są czerwone. Są małe i duże. Na każdym wozie strażackim są białe cyfry i literki, które określają, skąd są strażacy oraz jaki to jest samochód – może być np. samochód gaśniczy, który jedzie, gdy coś się pali, może być samochód techniczny, który jeździ do wypadków drogowych.</i></p> <p><i>Co te samochody łączą? W czym są podobne?</i></p> <p><i>Brawo. Wszystkie są czerwone, mają światła i sygnały dźwiękowe, które strażacy włączają, kiedy jadą do pożaru.</i> <i>Jaki dźwięk wydaje wóz strażacki? Osoba prowadząca daje sygnał do rozpoczęcia naśladowania poprzez podniesienie ręki (opuszczenie ręki – zakończenie).</i></p> <p><i>Co należy zrobić, gdy zobaczymy strażaków jadących na sygnale?</i></p> <p><i>Tak, trzeba się zatrzymać. Dlaczego?</i></p> <p><i>A gdy mamy zielone światło i chcemy przejść przez pasy, lecz słyszymy, że straż jedzie na sygnale? Co wtedy należy zrobić?</i></p> <p><i>Trzeba poczekać, aż przejedzie. Nigdy nie wchodzimy na jezdnię, gdy widzimy samochód na sygnale. Kto wie, dlaczego?</i></p> <p><i>Straż jedzie na sygnale, gdy komuś potrzebna jest jej pomoc i musi szybko dostać się na miejsce. Zobaczcie, co tu mam.</i> Prowadzący pokazuje obrazki przedstawiające strażaka, policjanta i lekarza, a także ilustracje samochodów wykorzystywanych w tych służbach. Prosi, żeby je uporządkować: <i>Spróbujmy dopasować do siebie te obrazki. Co na nich jest? Kto spróbuje połączyć samochód z osobą?</i></p> <p><i>Gdy straż jedzie na sygnale, musimy się zatrzymać.</i> Prowadzący zawiesza obrazki przedstawiające strażaka i wóz strażacki na tablicy obok numeru alarmowego, wskazuje numer: 998 i czyta go. <i>Przyczepimy strażaka i wóz strażacki obok numeru, pod który należy dzwonić, aby wezwać straż pożarną.</i></p>	<p><i>Do misia. Miś się pali.</i></p> <p><i>Czerwony. Czerwony i ma niebieskie światła. Nie, on ma migające światła.</i></p> <p><i>Nie, są małe i duże. Tak. Są czerwone.</i></p> <p><i>Są czerwone. Mają światła. Jeżdżą szybko. Jadą, jak coś się pali.</i></p> <p>Dzieci naśladują dźwięk pojazdu uprzywilejowanego.</p> <p><i>Część dzieci nie odpowiada. Trzeba się zatrzymać.</i></p> <p><i>Bo się coś pali. Bo jedzie szybko.</i></p> <p><i>Nie iść. Stać</i></p> <p><i>Bo jedzie szybko. Bo się spieszy.</i></p> <p>Dzieci zgłaszają się poprzez podniesienie ręki. Wskazane przez prowadzącego łączą ze sobą obrazki: strażak – wóz strażacki, lekarz – karetka, policjant – radiowóz</p>	<p>Wskazane jest, by prowadzący ilustrował swoją wypowiedź, pokazując zdjęcia różnych pojazdów pożarniczych. Pomocne mogą być różne publikacje na ten temat, np. „Samochody pożarnicze polskiej straży pożarnej” autorstwa Pawła Frątczaka i Marka Pisarka.</p>
Zakończenie	15 min	<p><i>Posłuchajcie uważnie.</i> Prowadzący włącza płytę, na której nagrany jest dźwięk samochodu jadącego na sygnale. <i>Co to za dźwięk?</i> <i>Tak, to jest dźwięk wozu, który spieszy się do akcji.</i></p> <p><i>Prowadzący zapoznaje dzieci z zasadami zabawy. Będziecie teraz samochodami, które jeżdżą po ulicy – będziecie biegać po sali ostrożnie, żeby nikogo nie potrącić i nie przewrócić. Gdy usłyszycie ten dźwięk, zatrzymujecie się szybko w miejscu. Zrozumielście?</i></p> <p><i>Osoba prowadząca kilkakrotnie włącza dźwięk pojazdu na sygnale</i></p> <p><i>Zapraszam do stolików. Prowadzący rozdaje dzieciom pudełka, wycięte z papieru koła, sznurek. Jak myślicie, do czego potrzebne będą nam te rzeczy? Co z nich zrobimy?</i></p> <p><i>Tak. Każde z was zrobi teraz swój własny wóz strażacki. Ile kół będą miały wasze samochody? Sprawdzimy, czy każdy ma wystarczającą liczbę kół. Prowadzący przelicza z każdym dzieckiem, ile jest kół.</i></p> <p><i>Co trzeba z nimi teraz zrobić?</i></p> <p><i>Prowadzący pomaga zawiązać przeciągnięte przez dzieci sznurki.</i></p> <p><i>Prowadzący zaprasza dzieci z pracami na dywan. Zapraszam dzieci na dywan. Zabierzcie ze sobą swoje samochody.</i></p> <p><i>Każdy ma swój samochód? Prowadzący prosi, żeby dzieci je zaprezentowały. Zrobiliście bardzo ładne samochody strażackie.</i></p> <p><i>Pamiętajcie, co trzeba zrobić, gdy widzimy pojazd na sygnale?</i></p>	<p><i>To wóz strażacki. Karetka.</i></p> <p>Dzieci słuchają.</p> <p><i>Tak. Dzieci biegają swobodnie po sali</i></p> <p><i>Na ten dźwięk dzieci zatrzymują się w miejscu.</i></p> <p><i>Wóz. Samochód.</i></p> <p>Dzieci liczą.</p> <p><i>Przykleić. Pomalować.</i> Dzieci kolorują koła. Przyklejają do pudełek. Przekładają sznurki przez otwory wycięte w kartonach</p> <p>Dzieci zabierają swoje samochody.</p> <p>Dzieci prezentują swoje prace.</p> <p><i>Nie wchodzić na pasy, bo się spieszy. Stańcie.</i></p>	<p>Dla każdego dziecka przygotowane jest pudełko (karton), koła wycięte z tektury, sznurek. Prowadzący prosi wcześniej rodziców o przygotowanie i przyniesienie niezbędnych materiałów do przedszkola.</p> <p>Nie wszystkie dzieci skończą pracę w tym samym momencie. Jest to czas, który należy wykorzystać na porządkowanie po sobie miejsc pracy przez dzieci, które skończyły wcześniej oraz na zabawę autami i pochwalenie się nimi kolegom.</p>
Likwidacja zajęć	1 min	<p><i>Wspaniale. Odlóżcie teraz samochody na półki. Pójdziemy posprzątać stoliki. Kiedy to zrobimy, będziecie mogli pobawić się waszymi samochodami.</i></p>		

Bibliografia

1. Ustawa z 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym (DzU z 2005 r. nr 108, poz. 908 ze zm.).
2. Rozporządzenie ministra spraw wewnętrznych i administracji z 16 września 2008 r. w sprawie szczegółowych warunków bez-

- pieczeństwa i higieny służby strażaków Państwowej Straży Pożarnej.
3. Rozkaz nr 14 komendanta głównego Państwowej Straży Pożarnej z 26 lipca 2002 r. w sprawie wprowadzenia do użytku służbowego instrukcji komendanta głównego Państwowej Straży

- Pożarnej w sprawie jednolitego oznakowania osób funkcyjnych, pojazdów, kontenerów, przyczep, sprzętu ratowniczego i ewakuacyjno-logistycznego.
4. *Polscy strażacy. Zbiór piosenek strażackich*, wyd. ZOSP RP, Warszawa 2009.